

Aantekeningen die veel emoties losmaken. En veel vragen oproepen.

Pilot F/O. J.R. McCollum J/41476 RCAF / Reichswald Forest War Cemetery
Flight Engineer Sgt. S.W. Lowe 1818319 RAF / Groesbeek RCAF cemetery in the Netherlands ???
Navigator Sgt. R.M. Aylesworth J/42769 RCAF / prisoner of war
Bomb Aimer P/O. R.A. Paul J/95472 RCAF / Groesbeek RCAF cemetery in the Netherlands murdered
Wireless Operator F/Sgt. A.N. Knight R/152398 RCAF / prisoner of war
Air Gunner P/O. L.W. Brennan J/95242 RCAF / Groesbeek RCAF cemetery in the Netherlands murdered
Air Gunner P/O. J.M. Jones J/95350 RCAF / Reichswald Forest War Cemetery

Sneuelen; gewond raken; vermist raken of krijgsgevangen worden gemaakt zijn termen die je kunt verwachten als je je in oorlogsdossiers verdiept.

Maar "vermoord"?

Strikt juridisch zal iemand met "voorbedachten rade ombrengen" wel als moord gekwalificeerd worden.

In oorlogsomstandigheden zijn, vanuit deze optiek, honderden duizenden "moorden" gepleegd.

Maar dat je deze term in een notitie van Aviation**Safety**Network tegenkomt roept dat vragen op.

Wroetend op WWW kwamen we terecht op een Duitse website.

Met daarop een artikel van de hand van [Wolf Stegemann, journalist en publicist](#).

Een artikel dat een nogal heikel onderwerp aansnijdt.

Alleen het opschrift boven het artikel al:

"Dorstener vermoorden drie geallieerde vliegers in Wulfen".

Subtitel:

"Na de oorlog pleegden de dader zelfmoord in de gevangenis".

Uit een Brits archief had Marler Alftred Vadder, (26.04.1935 – 15.12.2023) een ervaren researcher naar neergestorte vliegtuigen in de Tweede Wereldoorlog, aantekeningen gevonden waaruit we hierna citeren:

"Halifax MZ907, 415 Squadron, was nog steeds een eind verwijderd van het doel van 25 maart 1945 (Münster), toen een uitbarsting van luchtafweergeschut de bakboordvleugel in brand stak.

De staartschutter, gewond door het luchtafweergeschut en niet in staat uit te springen, stierf op zijn post.

Ook de piloot kwam om het leven in het vliegtuig, dat bij Wulfen neerkwam.

De navigator en de radiotelegrafist werden gevangengenomen.

Duitse soldaten escorteerden de gevangengenomen Pilot Officer L.W. Brennan RCAF, Pilot Officer R.A. Paul RCAF en Sergeant C.E. Lowe RAF naar een militaire eenheid in de buurt toen ze werden aangevallen door een vijandige menigte onder leiding van Haupttruppenführer Ferdinand Assmann.

De drie piloten wisten kort aan de menigte te ontsnappen, maar hun vrijheid was van korte duur.

Totaal murw geslagen door inwoners ter plaatse stonden ze met hun handen in de lucht toen Sturmführer Otto Wunderlich hen van achteren naderde. Terwijl hij de woorden "Wollten Sie noch nicht sterben, lieber Freund?" uitsprak ("Wil je nog niet dood, mijn beste vriend?"), schoot hij ze neer.

Eén man leefde nog. "Nun sollst du nimmer mehr ausspringen" zei Wunderlich ("Nu zul je nooit meer uit de lucht vallen") en vuurde nogmaals.

Aanvankelijk begraven in een bomkrater op de begraafplaats van Wulfen liggen de drie slachtoffers nu op de CWGC Canadese Oorlogsbegraafplaats in Groesbeek.

Wunderlich pleegde later zelfmoord in de gevangenis'.

Resten van de neergestorte machine

Eigenlijk is de zin: "Dorstener vermoorden drie geallieerde vliegers.." niet correct. Het was een afschuwelijke actie van één individu.

De Halifax Mk III MZ907 met code 6U-P was van het 415e Sqdn van de Royal Air Force. Opgestegen van vliegveld East Moor voor een raid op Münster.

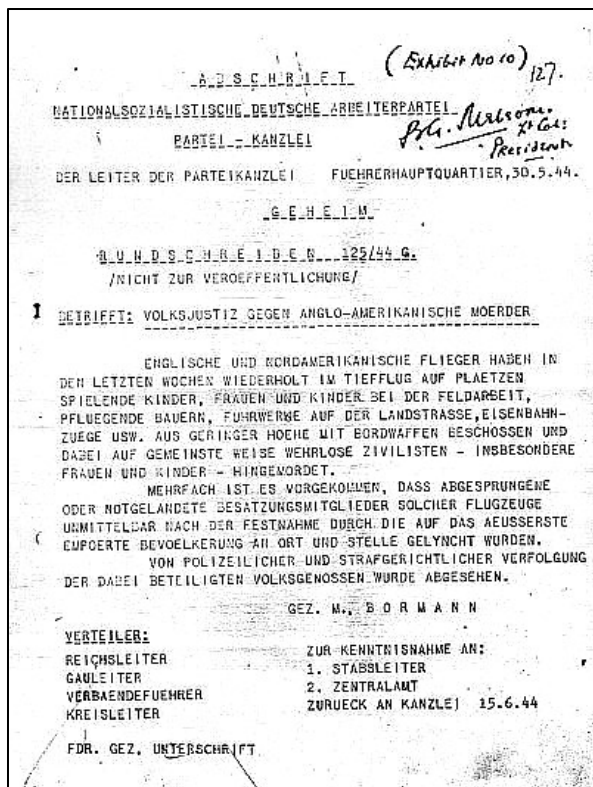
Wraakoefeningen op geallieerde vliegers zijn er meer geweest. Met name in de laatste fase van de Tweede Wereldoorlog.

Hoewel het Duitse Rijk de [Haagse Conventie van 1907](#) en de Conventie van Genève uit 1929 had erkend was er een notitie van [Martin Bormann](#), van 30 mei 1944, waarin represailles op geallieerde vliegers werden gesanctioneerd. Bormann was leider van de partijkanselarij en privésecretaris en vertrouweling van Hitler.

Ook hij zou zijn gerechte straf ontlopen.

Op 8 december 1972 werden tijdens werkzaamheden bij de Berlijnse Diergaarde twee stoffelijke overschotten aangetroffen. Een tandarts identificeerde Bormann aan de hand van oude gebitfoto's.

Resten van cyaanalicapsules wezen op eventuele zelfmoord om niet in handen van de Geallieerden te vallen.

Een tweede onderzoek in 1998 bevestigde dat het gevonden stoffelijk overschot wel degelijk dat van Bormann was.

Op verzoek van de familie werden de stoffelijke resten gecremeerd en verstrooid.

De brief van Bormann sloot aan bij een instructie van Heinrich Himmler, de leider van de [SS](#), van 10 augustus 1943.

Hierin stond dat het niet de plicht was van de politie in te grijpen bij gewelddadigheden van Duitsers tegenover gelande Engelse en Amerikaanse "terreurpiloten".

Sterker nog: [Ernst Kaltenbrunner](#), hoofd van de Rijksveiligheidsdienst (RSHA), had op 5 april 1944 deze instructie nog eens bevestigd en aangevuld.

"Personen die zich vanuit een misplaatst gevoel van medelijden tegenover gevangengenomen vijandelijke vliegers eerloos gedroegen konden in lichte gevallen tot 14 dagen celstraf krijgen.

In ernstige gevallen konden ze zelf in een concentratiekamp belanden".

Nog één ander geval lichtten we hier nader toe.

Op 27 februari 1945 ontplofte een Engelse Lancaster van No. 186 Sqdn RAF boven Gelsenkirchen.

De bommen waren niet losgekomen in de volgorde die was ingegeven.

Een exemplaar van 4.000lb viel in een aantal 1.000lbs en de explosie vernielde de machine.

Alleen de piloot landde veilig aan zijn parachute, de andere bemanningsleden kwamen direct om in de crash.

De piloot, werd pas jaren na zijn dood geïdentificeerd: Norman Coatner Cowley. Wat het slachtoffer moest ondergaan is vrij goed bekend bekend geworden door verklaringen van ooggetuigen die na de oorlog werden gehoord in strafprocessen.

Hij zou worden overgebracht naar een militair vliegveld in de buurt:

[Gelsenkirchen-Buer](#).

De plaatselijke commandant, luitenant-kolonel Schlichtweg, die Cowley al de eerste afstraffing had gegeven, gaf opdracht hem weg te brengen naat het vliegveld. Niet met de auto, maar "gewoon te voet" zodat hij "niet levend zou aankomen".

De details van de mishandelingen die Crowley onderweg onderging laten we hier weg.

Hij werd nog overgebracht naar het Marienhospitaal in Gelsenkirchen-Buer, maar overleed daar aan de opgelopen verwondingen.

In juni 2022 werd een Stolperstein gelegd voor Cowley bij de ingang van het ziekenhuis.

In 1946 werd door een Engelsen Militaire Rechtbank een strafzaak aangespannen wegens moord op Cowley.

Zo konden betrokkenen en getuigen worden verhoord. In juridische zin kon geen "moord" worden bewezen. De beide hoofdverdachten werden veroordeeld tot 6 maanden gevangenisstraf.

Cowley werd aanvankelijk met 16 andere onbekende doden in een massagraf begraven op de begraafplaats in Buer.

Vrij snel na de oorlog gaf het Engelse Militaire Gezag opdracht de doden over te brengen naar de CWGC Begraafplaats Reichswald bij Kleef.

Het preciese aantal van omgebrachte geallieerde vliegers is niet bekend.

Bewezen zijn 225 gevallen, het totale aantal wordt geschat op circa 350.

Sommige bronnen (Der Spiegel 47/2001) maakt melding van aanmerkelijk meer dan 500 slachtoffers.

Wat de daders betreft kunnen twee hoofdgroepen worden onderscheiden: lokale vertegenwoordigers van de NSDAP, SA en leden van de recherche en de Gestapo. Met name NSDAP-districtsleiders en hun vertegenwoordigers waren rechtstreeks betrokken bij de moorden. In individuele gevallen waren lokale politieagenten verantwoordelijk voor moordpartijen maar vaker nog voor mishandeling direct na de arrestatie.

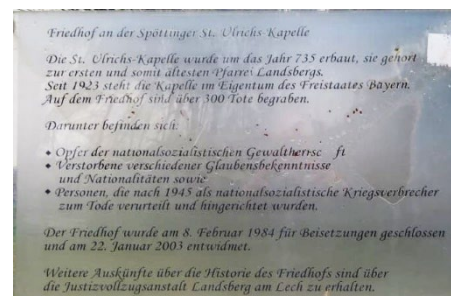
In enkele gevallen werden de moorden gepleegd door Wehrmacht-soldaten.

Ook de lokale bevolking was betrokken bij een aantal moorden.

Na de oorlog was 'het doden en mishandelen' van geallieerde vliegers een van de eerste complexe zaken die door de geallieerde juristen werd opgepakt. Door Brits/Canadese rechtbanken werden tot 1 mei 1947 ongeveer 30 zaken behandeld.

Bij gelijksoortige Amerikaanse processen werden 82 personen ter dood veroordeeld, die werden voltrokken in de gevangenis te Landsberg aan de Lech in Beieren.

In totaal werden in Duitsland ongeveer 150 personen berecht en veroordeeld voor het molesteren en lynchen van leden van de geallieerde luchtmacht.

Hoewel er ook meldingen zijn dat in België en Frankrijk Duitse vliegers werden gelyncht door woedende burgers hebben we daarvan geen informatie kunnen vinden in het internet.

Ter afsluiting informatie uit de eerste hand, namelijk van wijlen mijn vader die erbij was, samen met enige burens.

Op 20 juli 1943 stortte er een Duits vliegtuig neer, circa 500 meter ten noorden van de boerderij in Markelo waar wij woonden. De piloot, erg laat gesprongen, lag totaal verdoofd en gewond op de grond.

De buurman van mijn vader, erg begaan met het slachtoffer, schepte met zijn klomp water uit een nabijgelegen sloot en sprenkelde dit over het hoofd van de Duitse vlieger.

Hij verklaarde zijn daad met de woorden: *"oeteindelijk is't ok nog een mènse"*. (uiteindelijk is het ook nog een mens)

In de buurt woonde een paardenhandelaar, die de beschikking had over een rijtuig en een prima Engelse draver.

Deze combinatie werd erbij gehaald om de gewonde naar het ziekenhuis in Deventer te brengen.

De vering van het rijtuig was niet geweldig en de Duitser gilde het uit van pijn. De voerman interpreteerde dat anders en probeerde de piloot te troosten met de woorden: *"stille ma mie'n jong, ie kriegt wal 'n niej vliegmaschientje"*. (rustig maar mijn kereltje, je krijgt wel weer een ander vliegtuig)

Of de gewonder Duitser ooit nog weer de lucht in is geweest is niet te achterhalen. De naam van de vlieger is niet geregistreerd.

Sommige bronnen beweren dat hij in het Deventer Ziekenhuis is overleden, doch ook dit is niet te verifiëren.

In de zomer van 1943 was de Duitse Luftwaffe nog in staat deze "belofte voor een ander vliegtuig" waar te maken.

Ruim een jaar later was dit al wezenlijk problematischer geworden.

Herman Sligman

Bronnen:

Wikipedia; AviationSafetyNetwork; Dorsten-unterm-Hakenkreuz; Stolpersteine Gelsenkirchen; International Bomber Command Centre; Der Spiegel; Traces of War.